

Sectorplan 48 Overig explosief afval

I Afbakening

De volgende afvalstoffen vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan:

<i>Afvalstoffen</i>	<i>Toelichting</i>
Explosieven van militaire herkomst	Voor zover deze niet vallen onder sectorplan 46 Munitie.
Ontplobbare stoffen voor civiel gebruik	Deze kennen hun toepassing bij het slopen van gebouwen en fundaties, het uitvoeren van seismisch onderzoek, de winning van delfstoffen en dergelijke. Ook zwart buskruit, signaleringspijlen en alarmpijlen zoals scheepsnoodsignalen vallen onder het begrip ontplofbare stoffen voor civiel gebruik.
Ontplobbare chemicaliën	Deze komen veelal vrij bij het opruimen van magazijnen van laboratoria, opleidingsinstituten en (vaak kleine) bedrijven.
Geïmproviseerde explosieven	Dit zijn voorwerpen die explosief materiaal bevatten en die op een zelf bedachte wijze zijn geplaatst of aangemaakt en normaliter zijn vervaardigd uit niet militaire middelen.
(Hand)granaten	--
Explosief materiaal uit het ontstekingsmechanisme van airbags en gordelspanners	De hoeveelheden explosief materiaal zijn in het algemeen vrij klein.

De belangrijkste aanbieders van overig explosief afval zijn de politie met in beslag genomen explosieven, laboratoria, opleidingsinstituten, (vaak kleine) bedrijven en autodemontagebedrijven.

In paragraaf IV is een nadere toelichting opgenomen op de afbakening, alsook een overzicht van afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen van dit sectorplan, maar vallen onder andere delen van het LAP.

II Minimumstandaard

Minimumstandaard voor vergunningverlening

<i>Afvalstoffen / deelstroom</i>	<i>Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden)</i>
Overig explosief afval	Verwijderen door verbranden of detoneren onder toepassing van de geldende veiligheidsvoorschriften.

Zie paragraaf V voor toelichting op de minimumstandaard.

III Grensoverschrijdend transport

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in het [hoofdstuk B.13](#) 'Grensoverschrijdend transport van afvalstoffen' van het beleidskader.

In [bijlage F.10](#) is een gedetailleerde beslisboom opgenomen t.b.v. het vaststellen of overbrenging t.b.v. een bepaalde verwerking op basis van hoofdstuk B.13 kan worden toegestaan. De uitwerking voor dit sectorplan is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt:

- voor overbrenging binnen de Europese Unie, en
- voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij
 - uit paragraaf B.13.2.2 van het beleidskader iets anders volgt en/of
 - toetsing aan verordening [1013/2006/EG](#) (EVOA) al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art. 36 van de verordening).

Overbrenging vanuit Nederland:

Overbrenging vanuit NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarden of uitzondering
<i>(voorlopige) nuttige toepassing:</i>		
t.b.v. voorbereiding voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van de afvalstof.
t.b.v. recycling; of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader hoofdstuk B.13 , par. B.13.5.2).
t.b.v. andere nuttige toepassing		
<i>(voorlopige) verwijdering:</i>		
t.b.v. verbranden	Ja	--
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ¹	Ja	Tenzij als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging).
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat verbranden als vorm van verwijderen mogelijk is.

Overbrenging naar Nederland:

Overbrenging naar NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarde of uitzondering
<i>(voorlopige) nuttige toepassing</i>		
t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van de afvalstof.
t.b.v. recycling	Ja	Indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
t.b.v. andere nuttige toepassing		
<i>(voorlopige) verwijdering</i>		
t.b.v. verbranden	Ja	Indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Ja	Indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard, tenzij er als vervolghandeling alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen).
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen

¹ Dit betreft alle verwijderingshandelingen anders dan D1 en D10 uit de bijlage I [KRA](#), alsook verwijderingshandelingen niet genoemd in de KRA.

IV Overwegingen bij de afbakening

Overig explosief afval bestaat uit explosief afval dat niet is aangemerkt als munitie (zie sectorplan 46 Munitie) of vuurwerk (zie sectorplan 47 Vuurwerk). In de tabel hieronder wordt voor een aantal van de afvalstoffen die vallen onder dit sectorplan voorbeelden gegeven.

Afvalstoffen van dit sectorplan	Voorbeelden
Explosieven van militaire herkomst	Bommen of gevechtsladingen, geleide of ballistische projectielen, munitie voor artillerie, mortieren en kleinkaliberwapens, alle mijnen, torpedo's en dieptebommen, vernielingsladingen; al dan niet pyrotechnische vuurwerken; bundelrekken, moederbommen en dispensers, inrichtingen in werking gesteld door patronen en stuwstoffen en elektrische ontstekingsinrichtingen.
Ontplobbare stoffen voor civiel gebruik	Explosieven gebruikt voor het slopen van gebouwen en fundaties, het uitvoeren van seismisch onderzoek, de winning van delfstoffen en dergelijke. Alsook zwart buskruit, signaleringspijlen en alarmpijlen.
Ontplobbare chemicaliën	Het gaat om explosieve stoffen die geen zuurstof uit de atmosfeer nodig hebben om tot ontbranding of ontploffing te komen (zoals buskruit, pikrinezuur, nitrocellulose, semtex, raketstuwstof), voor zelfontbranding vatbare stoffen (zoals celluloidafval en fosfor) en stoffen die in contact met water brandbare gassen ontwikkelen (zoals kalium, natrium en carbid).

In het ontstekingsmechanisme van airbags en gordelspanners is een kleine hoeveelheid explosief materiaal verwerkt. In Nederland houden bedrijven zich bezig met de inzameling en verwerking van airbags en gordelspanners. Na ontmanteling wordt de gasgenerator gedeactiveerd en worden de overige bestanddelen voor recycling afgevoerd.

Vergelijkbare, maar niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen

Het sectorplan heeft geen betrekking op chemische wapens of biochemische wapens. Chemische wapens zijn niet-explosieve wapens, waarbij de vrijkomende chemische stoffen een schadelijke of dodelijke werking hebben op mensen. Voorbeelden zijn mosterdgas, zenuwgas, traangas, braakgas, pepperspray. Biochemische wapens hebben hun oorsprong in of bestaan uit organismen.

Onderstaand – niet limitatief bedoeld – overzicht geeft afvalstoffen weer die vergelijkbaar zijn met de afvalstoffen uit dit sectorplan maar *niet* onder de reikwijdte van dit sectorplan vallen:

Afvalstoffen	Toelichting of verwijzing
Voorwerpen onder druk	Zie SP44 (Gasflessen en overige drukhouders) Zie SP50 (Tanks voor autogas)
In beslag genomen munitie	Zie SP46 (Munitie)
Evenementen-, theater- en consumentenvuurwerk	Zie SP47 (Vuurwerk)

Euralcodes in relatie tot dit sectorplan

De volgende Euralcodes *kunnen* betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan: 160110; 160403.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere sectorplannen. Voor de feitelijke afbakening van wat onder dit sectorplan valt, is paragraaf I van het sectorplan bepalend en niet deze opsomming van Euralcodes (zie ook [hoofdstuk D.4](#) Omgaan met Eural, van het beleidskader).

V Toelichting en specifieke aandachtspunten bij dit sectorplan

Het beleidskader is de basis voor het afvalbeheer en beleidsuitvoering. Dit sectorplan geeft de specifieke invulling van de onderdelen 'minimumstandaard' en 'grensoverschrijdend transport' voor de in de afbakening genoemde afvalstoffen. Waar dit sectorplan afwijkt van het beleidskader is het sectorplan leidend. Het is belangrijk dat iedereen die betrokken is bij afvalbeheer ook kennis neemt van het beleidskader.

Specifiek voor de praktijk van vergunningverlening zijn de volgende hoofdstukken van het beleidskader in het bijzonder van belang:

- Wettelijke reikwijdte van het LAP ([Deel A.2.3](#)).
- Voorwaarden voor afwijken van het LAP bij vergunningverlening ([Deel A.2.6](#)).
- Het algemene beleid rond afvalscheiding ([Deel B.3](#)).
- Het beleid rond en het vergunnen van inzamelen ([Deel B.4](#)).
- Het beleid rond op- en overslaan van afvalstoffen ([Deel B.5](#)).
- Het algemene beleid rond (niet)mengen van afvalstoffen ([Deel B.7](#)).
- Taken en bevoegdheden van de verschillende overheden betrokken bij afvalbeleid en beleidsuitvoering waaronder ook de provincies en de gemeenten ([Deel C](#)).
- Specifieke aandachtspunten voor vergunningverlening ([Deel D](#) integraal) met specifiek:
 - Het principe van de minimumstandaard voor verwerking ([Deel D.2](#)).
 - Omgaan met de minimumstandaard bij gedeeltelijke (voor) en het opnemen van sturingsvoorschriften om te borgen dat de totale verwerking conform de minimumstandaard plaatsvindt ([Deel D.2.2.4.2](#)).
 - Aandachtspunten Acceptatie- en verwerkingsbeleid afvalverwerkers ([Deel D.3](#)), met ook aandacht voor specifieke uitzonderingen.
- Omgaan met de Eural ([Deel D.4](#)).

Uit het beleidskader, wet- en regelgeving en andere info zijn bovendien ook onderstaande aspecten van specifiek belang:

1. Aandachtspunten t.a.v. de hele verwerkingsketen

Gescheiden houden van de afvalstof

Gescheiden houden van afvalstoffen is een terugkerend issue op verschillende momenten in het afvalverwerkingsproces waarmee met zorg moet worden omgegaan teneinde verwerking volgens de minimumstandaard niet te frustreren.

Overig explosief afval valt onder categorie 109A van [bijlage 5](#) van het LAP²: *overig afval dat niet gestort mag worden volgens het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) of een minimumstandaard uit het LAP, voor zover het op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt.*

Op basis van beleid rond het gescheiden houden zoals beschreven in [hoofdstuk B.3](#) moeten afvalstoffen van deze categorie in beginsel gescheiden worden gehouden van elkaar, van andere categorieën afvalstoffen en niet-afvalstoffen. Zie het beleidskader [hoofdstuk B.7](#) (Mengen) voor de voorwaarden waaronder mengen toch is of kan worden toegestaan.

Er kunnen overigens andere redenen dan milieuhygiënische zijn - denk aan veiligheid - om dit afval ook binnen categorie 108A gescheiden te houden van andere afvalstoffen.

Opslag ontplofbare stoffen

De bepalingen uit de [Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik](#) zijn voor dit sectorplan van belang.

2. Aandachtspunten t.a.v. producent/ontdoener van de afvalstoffen

Het [Activiteitenbesluit](#) en de [Activiteitenregeling milieubeheer](#) stellen in art. 2.12 respectievelijk 2.9 algemene regels rond het gescheiden houden van afvalstoffen. Voor producenten/ontdoeners die wel over een omgevingsvergunning (moeten) beschikken kan het bevoegd gezag aan de omgevingsvergunning specifieke voorschriften verbinden t.a.v. het gescheiden houden en beheer van de afvalstoffen die bij de ontdoener ontstaan, ten einde de (latere) verwerking volgens de minimumstandaard niet te frustreren. Zie ook [hoofdstuk B.3](#) Afvalscheiding.

Indien explosieven worden aangeboden bij een bureau van een politieregio, dan vindt aanmelding bij de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) van het ministerie van Defensie plaats die zorgdraagt voor de afvoer van de explosieven.

3. Aandachtspunten t.a.v. inzameling/vervoer van de afvalstoffen

De hierboven onder 1 genoemde aandachtspunten rond gescheiden houden van de afvalstoffen die

² Ook de [Arm](#) kent in bijlage 11 een lijst van afvalcategorieën die van belang is voor het gescheiden houden van afvalstoffen. Vooralsnog geldt deze bijlage voor type A-en B-inrichtingen. Voor type C-inrichtingen geldt de bijlage uitsluitend voor gevaarlijke afvalstoffen. De bijlage is nog gebaseerd op bijlage 5 van LAP2. Middels een geplande wijziging van het Abm en de Arm zal bijlage 11 van de Arm ook geheel gaan gelden voor type C inrichtingen en in overeenstemming worden gebracht met bijlage 5 van LAP3. Vanaf dat moment gelden voor alle type inrichtingen dezelfde afvalcategorieën.

vallen onder dit sectorplan zijn ook van belang bij inzameling/vervoer ten einde de verwerking volgens de minimumstandaard niet te frustreren (doelmatigheidsprincipe). Hiervoor is op grond van artikel 10.47 eerste lid van de [Wet milieubeheer](#) in het [Besluit inzamelen afvalstoffen](#) een bepaling opgenomen (artikel 1b) dat ook inzamelaars afvalstoffen die gescheiden worden aangeboden, gescheiden moeten houden.

In de Ministerraad van 13 april 1999 is besloten dat de ruiming van explosieven gelet op de zwaarwegende aspecten van openbare orde en veiligheid, is voorbehouden aan de Explosieven Opruimingsdiensten (EOD-en) van het ministerie van Defensie. Het Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht (EOCKL) coördineert dit. Sinds juni 2009 zijn deze organisaties samengevoegd tot één Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD). De EOD is bereid voor derden ontplofbare afvalstoffen en voorwerpen te vernietigen. Bij detonatie door de EOD worden explosieven op speciaal daarvoor aangewezen terreinen tot ontploffing gebracht. Hierbij kan sprake zijn van verwerking buiten de inrichting.

4. Aandachtspunten t.a.v. het verwerken van de afvalstoffen

Mengen t.b.v. verwerking (algemeen)

Zoals onder 1 is aangegeven dient deze afvalstof in beginsel gescheiden te worden gehouden van andere afvalstoffen en niet-afvalstoffen. Indien de afvalstof t.b.v. de verwerking moet worden gemengd, is dit slechts toegestaan als in de vergunning van de verwerker is geregeld dat deze afvalstof mag worden gemengd met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen. De bepalingen en voorwaarden voor het vergunnen van dergelijke menghandelingen zijn opgenomen in [hoofdstuk B.7](#) van het beleidskader.

Bewaren als zelfstandige activiteit

Voor het uitsluitend opslaan van overig explosief afval (bewaren als zelfstandige activiteit) wordt alleen een Wm-vergunning verleend aan de politie en Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) van het ministerie van Defensie, het KLPD en bedrijven die zijn gecertificeerd op grond van een beoordelingsrichtlijn voor het opsporen van conventionele explosieven. Daarnaast komen gemeentelijke depots in aanmerking voor het bewaren van kleine hoeveelheden en mogen havenontvangstinstallaties (HOI's) ook afgedankt signaalvuurwerk uit de scheepvaart opslaan. In de vergunning moeten ook eisen worden gesteld aan de maximale hoeveelheid die wordt opgeslagen, de maximale opslagduur en aan de deskundigheid van de beheerder. Zie verder [hoofdstuk B.5](#) 'Over slaan en opslaan' van het beleidskader, en in het bijzonder paragraaf B.5.5.1.1 over restrictief vergunningenbeleid.

Toelichting op de minimumstandaard

De ruiming van explosieven is, gelet op de zwaarwegende aspecten van openbare orde en veiligheid, voorbehouden aan de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD). De EOD is bereid voor derden ontplofbare afvalstoffen en voorwerpen te vernietigen. Bij detonatie door de EOD worden explosieven op speciaal daarvoor aangewezen terreinen tot ontploffing gebracht. Hierbij kan sprake zijn van verwerking buiten de inrichting.

Vanwege veiligheidsoverwegingen is vernietiging door verbranden of detoneren de enige, reële verwerkingsoptie voor overig explosief afval. Hierbij worden zo mogelijk metalen delen gescheiden voor recycling. In het algemeen zal het vernietigen van afvalmunitie een vorm van verwijdering betreffen, maar zolang de veiligheid niet in het geding is, is nuttige toepassing - bijvoorbeeld in de dagbouw bij delfstoffenwinning in het buitenland - niet uitgesloten.

BREF in relatie tot de minimumstandaard

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor de afvalstoffen die vallen onder dit sectorplan zijn de BBT-referentiedocumenten (BREFs) betrokken, die zijn opgesteld in het kader van de [richtlijn industriële emissies](#) (RIE) en voorheen in het kader van de in de RIE opgenomen IPPC-richtlijn. In de BREFs zijn de beste beschikbare technieken (BBT) beschreven voor bedrijfstakken of activiteiten. Bij de vergunningverlening moet rekening worden gehouden met deze BBT-conclusies. Om die reden is getoetst of ook de beschreven minimumstandaard hiermee niet in strijd is.

Voor de afvalstoffen die onder dit sectorplan vallen, zijn geen als BBT aangemerkte bepalingen gevonden over de wijze waarop deze afvalstoffen verwerkt moeten worden. De BBT-conclusies uit de BREFs hebben dan ook geen gevolgen voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

Stortverbod

Op grond van het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) (Bssa), artikel 1, eerste lid, categorie 3, geldt voor overig explosief afval een stortverbod.